

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/B, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 186602370

VĮ Ignalinos atominė elektrinė

2010-08-09

Nr. (10-3)-D8-7628

Kopija

į 2010-07-13

Nr. ĮS-33'5(15.5)

PAV subjektams pagal sąrašą

SPRENDIMAS DĖL IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2-OJO BLOKO EKSPLOATAVIMO NUTRAUKIMO IR KURO IŠKROVIMO GALIMYBIŲ POVEIKIO APLINKAI POŽIŪRIU

1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė, Drūkšinių k., LT-31500 Visaginas, tel. (8-386) 242 66.

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas – Lietuvos energetikos institutas, Breslaujos g. 3, LT-44403 Kaunas, tel. (8-37) 401 891.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – Ignalinos atominės elektrinės (toliau – IAE) 2-ojo bloko eksploatavimo nutraukimo projektas galutinio sustabdymo ir kuro iškrovimo fazei.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta – Ignalinos atominės elektrinės teritorija Drūkšinių k., Visagino savivaldybėje.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Planuojama ūkinė veikla yra vienas iš atskirų IAE eksploatavimo nutraukimo projektų ir apims darbus Ignalinos atominės elektrinės 2-ajame bloke, kurie prasidės po 2-ojo bloko reaktoriaus sustabdymo ir tęsis, kol bus iškrautas branduolinis kuras iš bloko (planuojama iki 2016 m.). Planuojamos ūkinės veiklos metu numatyta iškrauti branduolinį kurą iš reaktoriaus į panaudoto branduolinio kuro išlaikymo baseinus, vykdyti sustabdyto reaktoriaus priežiūrą ir užtikrinti jo saugumą. Vykdam planuojamą ūkinę veiklą, numatyta atlikti atskirų 2-ojo bloko sistemų izoliavimo, modifikavimo ir dezaktyvavimo (įskaitant pagrindinio cirkuliacijos kontūro dezaktyvavimą praplaunant) darbus, tvarkyti veiklos metu susidariusias radioaktyviasias ir kitas atliekas.

Kuro iškrovimo iš 2-ojo bloko procese išskirtos dvi kuro iškrovimo stadijos:

– 1-oji stadija prasidės po 2-ojo bloko reaktoriaus galutinio sustabdymo ir aušinimo, ir tęsis, kol visas kuras bus iškrautas iš reaktoriaus. Šios stadijos metu bus vykdomas panaudoto branduolinio kuro iškrovimas iš reaktoriaus į branduolinio kuro išlaikymo baseinus, sistemų eksploatavimas ir priežiūra, bus atliekami atskirų sistemų modifikavimo ir izoliavimo darbai.

– 2-oji stadija prasidės pasibaigus 1-ajai stadijai ir tęsis, kol visas kuras bus iškrautas iš 2-ojo bloko. Bus užbaigti sistemų modifikavimo ir izoliavimo darbai, kurių negalima atlikti kol panaudotas branduolinis kuras neiškrautas iš reaktoriaus. 2-osios kuro iškrovimo stadijos metu bus atlikta pagrindinio cirkuliacijos kontūro ir kuro perkrovimo mašinos dezaktyvacija, tvarkomos susidariusios radioaktyviosios atliekos. Panaudotas branduolinis kuras bus kraunamas į sauso saugojimo kontenerius ir vežamas iš reaktorių bloko tolimesniai saugojimui.

6. Priemonių, numatytų neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti, aprašymas

Įgyvendinus IAE 2-ojo bloko eksploatavimo nutraukimo projektą, sumažins radionuklidų išmetimas į aplinką, technologinės įrangos aušinimui naudojamo Drūkšinių ežero vandens paėmimas, su nebeeksploatuojamų sistemų priežiūros darbais susijusių nuotekų susidarymas. Sustabdžius

Tikime Laisve

1990 KOVO 11

reaktoriaus eksploataciją, šilumos išmetimų iš IAE reaktorių blokų nebebus, tai darys teigiamą poveikį Drūkšių ekosistemai, nors nesitikima, kad ežero eutrofinė būseną atsistatys iki prieš IAE eksploatavimą buvusios būsenos.

Planuojamą ūkinę veiklą numatyta vykdyti veikiančioje IAE pramoninėje aikštelėje. Nauji statybos darbai neplanuojami, todėl planuojamos ūkinės veiklos poveikis dirvožemiui, žemės gelmėms, biologinei įvairovei, kraštovaizdžiui, aplinkos orui ir vandeniui vertinamas kaip minimalus ir esminių pokyčių, lyginant su esama situacija, nesukels.

Įvertinus susidarysiančių radioaktyviųjų atliekų kiekius, nustatyta, kad veikiantys ir planuojami įrenginiai bus pakankamo našumo ir nekils problemų priimant atliekas, susidariusias vykdant eksploataavimo nutraukimo projektus. Ataskaitoje taip pat numatyta, kad 2-ojo bloko eksploataavimo nutraukimo kuro iškrovimo fazės metu bus imamasi visų galimų ir ekonomiškai pateisinamų priemonių atliekų kiekiui ir kenksmingam poveikiui žmonių sveikatai ir aplinkai mažinti. Numatoma pirmenybę teikti neradioaktyviųjų atliekų susidarymo prevencijai, jų pakartotiniam panaudojimui, perdirbimui ir kitokiam naudojimui.

Radioaktyvieji išmetimai į aplinkos vandenį ir orą iš IAE aikštelės ribojami reikalavimais, nustatytais Radioaktyviųjų medžiagų išmetimo į aplinką leidime. Dokumente nurodomos metinės ribinės išmetimų vertės radionuklidams, kurie gali būti išmetami į aplinką ir pateikta informacija apie planuojamus IAE metinius radioaktyviuosius išmetimus. Metinės ribinės radioaktyviųjų išmetimų vertės nustatytos tokios, kad išmetimų sąlygota metinė efektyvi dozė neviršytų 0,1 mSv. Įvertinus planuojamos ūkinės veiklos techniniame projekte numatytus konkrečius projektinius sprendinius, šis leidimas bus atnaujintas patikslinant išmetamų radionuklidų sąrašą ir ribines išmetimų vertes.

Neradioaktyviųjų teršalų išmetimas iš IAE į vandenį ribojamas pagal nustatytas sąlygas Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime, kurį 2011 m. numatyta atnaujinti atsižvelgiant į techniniame projekte numatytus konkrečius planuojamos ūkinės veiklos sprendinius.

Vykdam planuojamą ūkinę veiklą, nauji neradioaktyviųjų išmetimų į aplinkos orą šaltiniai nebus sukurti.

Atliekant darbus, bus naudojama IAE esanti licencijuota įranga, darbai bus vykdomi laikantis teisės aktuose nustatytų procedūrų.

Mažinant neigiamą poveikį IAE regiono socialinei ir ekonominei aplinkai, IAE eksploataavimo nutraukimo darbus numatyta vykdyti maksimaliai išnaudojant IAE darbo jėgą ir kvalifikaciją. Esant poreikiui, darbuotojai bus apmokomi. Ataskaitoje taip pat pateikti siūlymai, kaip būtų galima sušvelninti neigiamus socialinius ir ekonominius padarinius Ignalinos atominės elektrinės regione nutraukus atominės elektrinės eksploatavimą, aprašytos jau vykdomos programos ir priemonės, jų rezultatai.

Siekiant užtikrinti tinkamą avarinį pasirengimą, PAV ataskaitoje nurodoma, kad AE eksploataavimo nutraukimo metu Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pajėgos, gyventojų perspėjimo sistemos, gyventojų apsaugos priemonės, darbuotojų evakuavimo zonos, švarinimo punktai ir kiti avarinio reagavimo veiksmai turėtų išlikti tokie patys kaip ir eksploatuojant Ignalinos AE.

7. Pateiktos poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaita buvo pateikta šiems poveikio aplinkai vertinimo subjektams (toliau – PAV subjektai):

1) Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai (toliau – VATESI), kuri 2009-09-14 raštu Nr. (13.5.43)-22.1-630 pritarė ataskaitai ir pateikė išvadą, kad planuojama ūkinė veikla yra galima branduolinės saugos požiūriu;

2) Sveikatos apsaugos ministerijai, kuri 2009-12-29 raštu Nr. 10-7516 pateikė išvadą, kad planuojama ūkinė veikla radiacinės saugos ir visuomenės sveikatos saugos požiūriu yra galima;

3) Utenos apskrities viršininko administracijai, kuri 2009-08-11 raštu Nr. (1.50.)-6-1434 suderino PAV ataskaitą ir pritarė planuojamai ūkinei veiklai;

4) Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris 2009-08-17 raštu Nr. (5.1)-s-1222 suderino PAV ataskaitą ir pritarė planuojamai ūkinei veiklai;

5) Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos Utenos teritoriniam padaliniiui, kuris 2009-07-30 raštu Nr. 2U-(13.3)-404 suderino PAV ataskaitai ir pritarė planuojamai ūkinei veiklai;

6) Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo departamentui, kuris 2010-05-03 raštu Nr. 9.4-1210)10.18) suderino PAV ataskaitą;

7) Visagino savivaldybei, kuri 2010-07-01 raštu Nr. (4.19)-1-3404 nepritarė planuojamai ūkinei veiklai, kol neišspręstos planuojamos ūkinės veiklos keliamos socialinės problemos.

Kadangi poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados prieštaravo viena kitai, vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatomis, 2010 m. balandžio 12 d. vyko Ignalinos atominės elektrinės 2-ojo bloko eksploatavimo nutraukimo projekto galutinio sustabdymo ir kuro iškrovimo fazės poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos ir PAV subjektų išvadu dėl ataskaitos ir veiklos galimybių aptarimas.

Pasitarimo metu savivaldybės atstovas informavo, kad PAV ataskaitos 3 versijos pataisymams Visagino savivaldybė pritaria ir pastabų neturi.

Pasitarimo metu nuspręsta atnaujinti PAV ataskaitą ir suderinti ją su neįgymanas išvadas pateikusiais subjektais. Pataisytą ir papildytą PAV ataskaitą Visagino savivaldybė: administracija suderino, tačiau planuojamai ūkinei veiklai nepritarė, nes nepakankamai efektyviai sprendžiamos IAE elektrinės uždarymo sąlygotas socialinės-ekonominės problemos.

8. Visuomenės informavimas ir dalyvavimas.

Visuomenei apie planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesą buvo informuota Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo (Žin., 2005, Nr. 93-3472) nustatyta tvarka.

Informaciją apie parengtą planuojamos ūkinės veiklos – IAE 2-ojo bloko galutinio sustabdymo ir kuro iškrovimas – poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą ir rengiamus viešus PAV ataskaitos svarstymus PAV dokumentų rengėjas paskelbė šiuose laikraščiuose:

- Dienraštyje „Lietuvos Rytas“, 2009 m. birželio 11 d.;
- Visagino miesto laikraštyje „Sugardas“, 2009 m. birželio 11 d.;
- Ignalinos rajono laikraštyje „Nauja vaga“, 2009 m. birželio 13 d.;
- Zarasų rajono laikraštyje „Zarasų kraštas“, 2009 m. birželio 16 d.

Viešas visuomenės supažindinimas su PAV ataskaita vyko 2009 m. birželio 30 d. 17 val. Visagino miesto savivaldybės mažojoje salėje.

Visuomenės pasiūlymų dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo nei iki viešo svarstymo, nei po jo negauta.

PAV ataskaitoje pateiktas viešo visuomenės supažindinimo su planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaita protokolas.

9. Tarpvalstybinės konsultacijos – nebuvo.

10. Sprendime nustatytos sąlygos

Vykdam planuojamą ūkinę veiklą, užtikrinti visišką darbų saugą pagal galiojančius saugos reikalavimus, maksimaliai atsižvelgti į riziką įvairiems aplinkos komponentams.

Atsižvelgiant į planuojamos ūkinės veiklos techniniame projekte numatytus konkrečius projektinius sprendinius, 2011 m. atnaujinti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą ir Radioaktyviųjų medžiagų išmetimo į aplinką leidimą.

11. Pagrindiniai motyvai, kuriais remtasi priimant sprendimą

Sprendimas sustabdyti valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės 2-ąjį bloką buvo priimtas 2009 m. lapkričio 4 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1448. „Dėl Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės antrojo bloko sustabdymo“ (Žin., 2009, Nr. 135-5889), siekiant įvykdyti Lietuvos įsipareigojimus, nustatytus Lietuvos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą sutartyje.

PAV ataskaitai ir planuojamai ūkinei veiklai pritarė visi PAV subjektai, išskyrus Visagino savivaldybę, kuri, nors ir sutiko, kad PAV dokumentų rengėjai PAV ataskaitoje atsižvelgė į visas pateiktas pastabas ir tinkamai pataisė PAV ataskaitą, tačiau planuojamai veiklai nepritarė, kadangi jų nuomone nepakankamai sprendžiamos regiono socialinės problemos, kurios atsiradus uždarius IAE.

Šioje PAV ataskaitoje vertinamas poveikis Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo darbų, kurie bus vykdomi galutiniai sustabdžius 2-ojo bloko reaktorių ir iš jo išvežiant panaudotą branduolinį kurą. Tai yra siauros, konkrečios planuojamos veiklos poveikio aplinkai vertinimas.

Socialinį ir ekonominį poveikį viso regiono (ir Lietuvos) mastu nutraukus Ignalinos AE eksploatavimą prognozuoja ir vertina Lietuvos Respublikos Vyriausybė, todėl siekiant mažinti ir

valdyti poveikį IAE regiono socialinei ir ekonominei aplinkai dėl IAE eksploatavimo nutraukimo, nuo sprendimo dėl IAE eksploatavimo nutraukimo priėmimo pradžios regione įgyvendinamos valstybės koordinuojamos priemonės. Planuojama ūkinė veikla nereikalauja peržiūrėti ar koreguoti valstybės planuojamų įgyvendinti IAE regiono socialinės ekonominės aplinkos vystymo priemonių.

Neradiologinio poveikio aplinkos komponentams atžvilgiu planuojama ūkinė veikla savo pobūdžiu bus artima veiklai, iki šiol vykdytai IAE normalios eksploatacijos sąlygomis. Esminių pokyčių, lyginant su šiuo metu IAE esama situacija, nenumatoma.

Planuojamos ūkinės veiklos metu nenumatoma vykdyti IAE įrenginių išmontavimo darbų, kurie sąlygotų užterštos įrangos atvėrimą. Todėl kiti poveikiai, tokie kaip jonizuojančiosios spinduliuotės laukų pasikeitimas (padidėjimas ar sumažėjimas) IAE aplinkoje dėl nebeeksploatuojamų sistemų modifikavimo ir izoliavimo, uždarytų kontūrų dezaktyvavimo juos praplaunant, vertinami kaip nereikšmingi arba nekeičiantys esamos radiologinės situacijos IAE aikštelėje į blogąją pusę. Prognozuojama metinė apšvita gali siekti apie $6 \mu\text{Sv}$, tai yra daug mažesnė dozė, nei radiacinės saugos reikalavimų nustatyta gyventojų apribotoji metinė defectinė dozė, lygi $200 \mu\text{Sv}$.

12. Sprendimo pobūdis

Planuojama ūkinė veikla – Ignalinos atominės elektrinės 2-ojo bloko galutinis sustabdymas ir kuro iškrovimas – pagal pateiktą PAV ataskaitą yra galima.

Aplinkos viceministras